

ที่ มท 0314(คช.7)/

5375

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๓๖
๒๒ เม.ย. ๒๕๔๕
เวลา ๑๖.๐๐ น.

กระทรวงมหาดไทย

36/50

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

18 เมษายน 2545

พบวันที่ ๖๔
วันที่ ๑๖ เม.ย. ๒๕๔๕
เวลา ๑๖.๐๐ น.

เรื่อง การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (ปัญหาของสมาชิกคนจน) ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2544

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/2144 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545

สิ่งที่ส่งมาด้วย การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน

ตามที่ขอให้รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2543
เรื่องการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน นั้น

กระทรวงมหาดไทย ในนามของคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน (คช.) ได้ดำเนินการ
จัดทำรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจนดังกล่าว
เสร็จแล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

เนื่องจากรัฐบาลปัจจุบันได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจนต่อจากรัฐบาล
ที่แล้ว อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 50/2544 ลงวันที่ 20
มีนาคม 2544 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี
(นายปลอด อติเรกสาร) เป็นประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน และได้แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจนกรณีต่าง ๆ จำนวน 21 คณะ ทั้งนี้รัฐบาล มุ่งเน้นการ
แก้ไขปัญหาคือเป็นรายปัญหา เช่น กลุ่มปัญหาเขื่อนจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ปัญหา
กลุ่มเขื่อนจากกรมชลประทาน และกลุ่มเครือข่ายในปัญหาที่ดินป่าไม้ในกรณีชุมชนภาคใต้ ภาคเหนือ
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น สำหรับการแก้ไขปัญหาคือสาธารณประโยชน์บ้านตุ่งลุง โครงการ
พัฒนาด่านช่องเม็ก กรณีชุมชนบ้านเหล่าอินทร์แปลง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543
และเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2543 รองนายกรัฐมนตรี (นายปลอด อติเรกสาร) ประธานคณะกรรมการ
แก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

/(นายสมบัติ อุทัยสา)...

(นายสมบัติ อุทัยสา) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ซึ่งได้มีการรายงานให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีทราบและนำเรียนให้ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบเป็นประจำ ดังนั้น กระทรวงมหาดไทย จึงเห็นสมควรยุติหรือยกเลิกการรายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2543 เพราะเป็นการรายงานที่ซ้ำซ้อนกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก

(ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน

กรมการปกครอง

สำนักประสานงานมวลชน สคชช. (สคม.)

โทร. 0-2241-5908-9 โทรสาร 0-2241-5909

การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี
เรื่อง การแก้ไขปัญหของสมาชิกคนจน วัน เดือน ปี ที่มีมติ 25 กรกฎาคม 2543 และ 3 เมษายน 2544
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่วนความมั่นคง สำนักประสานงานมวลชน

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
1. กรณีเดือนพฤษภาคม คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ให้ เปิดประตูด่านน้ำเขื่อนปากมูล ทั้ง 8 บาน เป็นระยะ เวลา 4 เดือน ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิ้นเดือน สิงหาคม เพื่อให้ปลาสามารถขึ้นไปวางไข่ได้	ได้มีการเปิดประตูด่านน้ำในระยะเวลา 4 เดือน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ขยายระยะเวลา ครั้งที่ 2 เนื่องจากยังไม่ครบรอบวันปฏิญญาของการเคลื่อนย้าย และขยายพันธุ์ปลาต่าง ๆ	การขยายเวลาการเปิดประตูด่านน้ำ 2 ครั้ง รวม 8 เดือน ไม่ครบรอบวันปฏิญญาของการ เคลื่อนย้ายและขยายพันธุ์ปลา คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2544 ขยายเวลา การเปิดประตูด่านน้ำเขื่อนปากมูลต่อไป จนครบ 1 ปี (ถึง 13 มิถุนายน 2545)	การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย
2. กรณีเดือนสิงหาคม คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ไม่ เห็นชอบให้จ่ายเงินค่าชดเชยแก่ผู้ได้รับผลกระทบเป็น การเฉพาะกรณี เนื่องจากได้มีการช่วยค่าชดเชยให้แก่ ผู้ได้รับผลกระทบจากเขื่อนสิรินธรครบถ้วนแล้ว	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 รับ หลักการว่าราษฎรที่ผ่านการตรวจสอบจำนวน 451 ครอบครัว เป็นผู้เดือดร้อนจริง สมควรให้ความช่วยเหลือ โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษจากเขื่อน เขื่อนของกรมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ รองนายกรัฐมนตรี (นายปองพล อดิเรกสาร) ใน ฐานะประธานกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษจากเขื่อน เขื่อนต่าง	สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่ง ที่ 50/2544 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการ แก้ไขปัญหามลพิษจากเขื่อน โดยมีการมอบหมาย รัฐมนตรี (นายปองพล อดิเรกสาร) เป็นประธาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามาให้ได้อย่างรวดเร็ว ติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานราชการ และผู้เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือ คณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหา โดยได้ตั้งคณะกรรมการขึ้น จำนวน 21 คณะ	สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรีและ คณะกรรมการอำนาจ การประสานและติดต่อ ตามผลการปฏิบัติ ราชการ

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
3. กรณีฝ่ายราชินีไศล คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้เปิดประตูระบายน้ำทั้ง 7 บาน เพื่อบรรเทาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมและสังคมในระยะเฉพาะหน้า และให้พิสูจน์สิทธิครอบครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วย และเห็นชอบให้รื้อผลการศึกษาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมและสังคมที่อยู่ระหว่างกาวิจัยของสถาบันวิจัยทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	- คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 เห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 แล้วให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิสูจน์สิทธิผู้ได้รับผลกระทบตามหลักเกณฑ์ 8 ขั้นตอน ที่สมาชิกคนจนเสนอ โดยยึดตามบัญชีรายชื่อที่สมาชิกคนจนเสนอ โดยให้กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ฯ - คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545 อนุมัติให้กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จ่ายเงินค่าชุดयेโครงการฝ่ายราชินีไศลครั้งที่ 2 เป็นเงิน 12,669,344 บาท แยกเป็น (1) อำเภอราชไศล กิ่งอำเภอศิลาลาด บึงบูรพ์ จำนวน 256 ราย เป็นเงิน 11,455,584 บาท (2) อำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 44 ราย เป็น 1,161,920 บาท (3) อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ราย เป็นเงิน 151,840 บาท	เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะกรณี แทนคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน (คชท.) ตามมติคณะรัฐมนตรีเดิม เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541	

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
4. กรณีฝ่ายหัวหน้า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้ระงับการรณลำนำนูลเดิมไว้ก่อนเพื่อศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม เห็นชอบให้เปิดเผยข้อมูลตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และเห็นชอบให้ตรวจสอบทรัพย์สินของราษฎรที่คาดว่าจะเสียหายจากการดำเนินโครงการฝ่ายหัวหน้า ร่วมกับราษฎร	- คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้ระงับการดำเนินการฝ่ายหัวหน้าทั้งหมด รวมถึงการก่อสร้างระบบชลประทานและการรณลำนำนูลให้เสร็จสิ้นก่อนดำเนินการใดๆ ต่อไป - เห็นชอบให้คณะกรรมการตามคำสั่งกระทรวงวิทยาศาสตร์ที่ 88/2543 ดำเนินการให้แล้วเสร็จ โดยให้สนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาวิจัยและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ - ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินของราษฎรที่คาดว่าจะเสียหายจากการดำเนินโครงการของฝ่ายหัวหน้า โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ สนับสนุนงบประมาณ		กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ
5. กรณีเขื่อนลำคันฉู คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ให้ตั้งคณะกรรมการพิสูจน์เรื่องกรณีเขื่อนลำ	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำผลการตรวจสอบเบื้องต้นลำคันฉูเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบว่า ขณะนี้เสถียรภาพของเขื่อนอยู่ในสภาพดี และคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2544		กรม. รับทราบผล 27 มีนาคม 2544

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
6. กรณีเลื่อนไปประชุมพร คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ให้ ระงับการดำเนินการโครงการเชื่อมไปประชุมพรไว้ก่อน และให้คณะกรรมการติดตามการดำเนินการ 4 เดือน ศึกษาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม	ผลการดำเนินการ - คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้ ยุติการดำเนินการใด ๆ เอาไว้ก่อน โดยให้ดำเนินการ ศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอโครงการจัดที่ ดิน โครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง เสนอ ครม. เมื่อ วันที่ 4 ธันวาคม 2544 และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ พิจารณาแก้ไขปัญหาในภาพรวมแล้วนำเสนอ ครม. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง - คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2545 ให้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดหาที่ดินให้ผู้ได้รับผล จากการสร้างเขื่อนลำคั่วจู่ เขื่อนห้วยทราย และ เขื่อนไม่ประชุมพร ตามกลไกปกติของกองทุนสำนัก งานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
7. กรณีเลื่อนลำดับใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ให้ระงับการดำเนินการเกี่ยวกับรายการออกแบบก่อสร้าง โครงการลำดับใหญ่ไว้ก่อน ทั้งนี้หากดำเนินการต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ก็ให้ทำได้เฉพาะการออกแบบเพื่อการศึกษาศึกษาของคณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 กรณีเลื่อนที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง 4 เดือน ศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยให้เร่งรัดดำเนินการ	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้คณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหาลำดับใหญ่ฯ หารือเรื่องนี้ที่ยังไม่ได้ก่อสร้างที่มี ร.ศ.ดร.วรวิทย์ เจริญเลิศ เป็นประธานดำเนินการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ทั้ง 5 เดือน (เดือนลำโพงใหญ่ เชื้อเพลิงโรงเพชร เชื้อเพลิงแก๊สเสียดัน เชื้อเพลิงรับร้อ และ เชื้อเพลิงคลองกลาย)		
8. กรณีฝ่ายช่วยเหลือ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ไม่เห็นชอบการพิสูจน์สิทธิ และความเสียหาย โดยคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีตัวแทนสมาชิกฯ คนจนร่วมกระบวนการ เนื่องจากโครงการช่วยเหลือเป็นโครงการขนาดเล็ก จัดสร้างตามคำเรียกร้องของราษฎรในพื้นที่ และโครงการลักษณะนี้มีจำนวนมาก นับหมื่นแห่งหากมีการจ่ายค่าชดเชยเป็นภาระด้านงบประมาณอย่างยิ่ง	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสมบัติ อุทัยสา) มอบหมายให้คณะกรรมการที่จะแต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาด้านที่ดินสาธารณะประโยชน์รับไปพิจารณา	คณะกรรมการแก้ไขปัญหาลำดับใหญ่ฯ ที่มี ร.ศ.ดร.วรวิทย์ เจริญเลิศ (นายสมบัติ อุทัยสา) เป็นประธาน ได้ดำเนินการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาลำดับใหญ่ 6 ครั้ง ขณะนี้จังหวัดอุบลราชธานี แต่งตั้ง คณะทำงานพิจารณา รายละเอียดของค่าชดเชยแล้ว จะนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจ่ายเงินค่าชดเชยต่อไป	

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
9. กรณีปัญหาที่ดินสาธารณประโยชน์ 1. ที่ดินสาธารณประโยชน์บ้านวังใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้จังหวัดประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่และตัวแทนราษฎร เพื่อพิจารณาสภาพการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์อีกครั้งให้เป็นที่ยุติ 2. ที่ดินสาธารณประโยชน์บ้านดุงสูง จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 - ไม่เห็นชอบให้ยุติการดำเนินคดีกับชาวบ้านทั้งหมด เพราะบางคดีอาจอยู่ในชั้นศาลแล้ว - เห็นชอบให้ราษฎรอาศัยในบริเวณเดิมห้ามบุกรุกเพิ่มเติม - เห็นชอบให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย และจัดหาสาธารณูปโภค ตามสภาพหมู่บ้านทั่วไป ทั้งนี้ให้กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางกฎหมาย งบประมาณ และการดูแลรักษาสถานที่แวดล้อม	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้คณะกรรมการ ฯ ที่มีนายสมบัติ อุทัยสง (รมช.มท.) เป็นประธาน โดยมีส่วนราชการและตัวแทนสมาชิกคนจน เข้าร่วมเป็นกรรมการในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์บ้านวังใหม่	คณะกรรมการการแก้ไขปัญหามลพิษด้านคนจน ที่มี รมช.มท. (นายสมบัติ อุทัยสง) เป็นประธาน ได้ดำเนินการประชุมเพื่อแก้ไขปัญห จำนวน 6 ครั้ง โดยให้ถือปฏิบัติตามมติ ครม. 3 เมษายน 2544	

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
10. กรณีโครงการพัฒนาด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้ราษฎรอาศัยอยู่ในที่ดิน โดยให้กระทรวงมหาดไทย ดูแลรักษาที่ดินดังกล่าว แต่ราษฎรผู้อาศัยจะอ้างสิทธิใด ๆ ก่อนจะทราบผลการพิสูจน์สิทธิไม่ได้ - เห็นชอบให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาโครงการดังกล่าว โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนโครงการพัฒนาด่านช่องเม็ก	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสมบัติ อุทัยสา) มอบหมายให้คณะกรรมการที่จะแต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดินสาธารณะประโยชน์ร่วมพัฒนาด่านช่องเม็ก	คณะกรรมการแก้ไขปัญหาดินสาธารณะที่มี รมช.มท. (นายสมบัติ อุทัยสา) เป็นประธาน ได้ดำเนินการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาด่านช่องเม็ก 6 ครั้ง โดยได้แก้ไขปัญหาด่านช่องเม็กตามมติ 3 เมษายน 2544 และขณะนี้มีคดีข้อยุติแล้ว	
11. กรณีชุมชนบ้านเหล่าอินทร์แปลง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้ดำเนินการต่อจากเดิมที่ได้มีกระบวนการระหว่างตัวแทนราษฎรกับทางราชการ และเห็นชอบให้หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเร่งรัดการปฏิบัติในเรื่องที่ดินที่ออกจากโครงการพัฒนาด่านช่องเม็ก โดยใช้หลักราษฎรเข้าไปมีส่วนร่วม	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสมบัติ อุทัยสา) มอบหมายให้คณะกรรมการที่จะแต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดินสาธารณะประโยชน์ร่วมพัฒนาด่านช่องเม็ก	คณะกรรมการแก้ไขปัญหาดินสาธารณะที่มี รมช.มท. (นายสมบัติ อุทัยสา) เป็นประธาน ได้ดำเนินการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาด่านช่องเม็ก 6 ครั้ง ได้ดำเนินการสำรวจแนวเขตและกันพื้นที่ออกจากโครงการพัฒนาด่านช่องเม็กแล้ว และให้ประชาชนอยู่ในพื้นที่เดิมตามมติ 3 เมษายน 2544 ต่อไป	

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
12. กรณีอุทยานแห่งชาติแม่แต่ม จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ไม่เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในเขตอุทยานแห่งชาติแม่แต่ม ตามมติ ฯ ดังกล่าวต่อไป เพราะน่าจะอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาป่าไม้และที่ดินได้อย่างกว้างขวางเท่าเทียมกันและถูกต้องเหมาะสมตามหลักการการจัดการป่าไม้และที่ดินในเชิงอนุรักษ์	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ผ่อนผันให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัยทำกินในที่ดินได้ตามวิถีปกติของชุมชน โดยไม่มีการจับกุมจนกว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะเสร็จสิ้น โดยให้ราษฎรทำเรื่องขอคืนที่ดินกับกรมที่ดิน และให้ราษฎรทำเรื่องขอคืนที่ดินกับกรมที่ดิน นอกจากนี้ ยังได้มีการตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาป่าไม้ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก และภาคใต้ รวม 3 ชุด เพื่อทำงานตรวจพิสูจน์การครอบครองที่ดิน โดยให้มีตัวแทนสมาชิกชุมชนและตัวแทนรัฐในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน มีนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน	สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่ง ที่ สร/2544 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้มีรองนายกรัฐมนตรี (นายปลอด พล อติเรกสาร) เป็นประธาน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ให้ได้อย่างรวดเร็ว ติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานราชการและผู้เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหา โดยได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น จำนวน 21 คณะ เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะกรณีแทนคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน (คชช.) ตามมติคณะรัฐมนตรีเดิม เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541	
13. กรณีป่าสงวนแห่งชาติดงหิโนกอง และอุทยานแห่งชาติแก่งคนะ 1. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ไม่เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับการแก้ไขอุทยานแห่งชาติแม่แต่ม 2. เห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการร่วมในการรังวัดป่าแนวเขตเพื่อกันพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของราษฎรออกจากพื้นที่ตามกฎหมายป่าไม้	ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีอุทยานแห่งชาติแม่แต่ม		

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
3. เห็นชอบในการห้ามข่มขู่ คุกคาม จับกุม คุมขัง ราษฎรในระหว่างการแก้ไขปัญหา ส่วนการดำเนินคดี จะไม่ดำเนินการจนกว่าจะพิสูจน์สิทธิเรียบร้อยแล้ว ซึ่ง ในระหว่างนี้ราษฎรดังกล่าวต้องไม่ถูกรุกล้ำหรือดำเนินการใด ๆ กระทั่งต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 14. กรณีป่าสงวนแห่งชาติดงกุหลาบ จังหวัดอุบลราชธานี 1. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ไม่ เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับการนิรโทษกรรม แห่งชาติผาแต้ม 2. เห็นชอบให้ปรับลดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตาม สภาพที่เป็นจริง 3. เห็นชอบให้ห้ามการจับกุม ครอบครอง ชักไล่ชาวบ้าน โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเดียวกับการนิรโทษกรรม แห่งชาติผาแต้ม และอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ 4. เห็นชอบไม่ให้ชาวบ้านบุกรุกแล้วถางพื้นที่ใหม่	ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีอุทยานแห่งชาติผาแต้ม		

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
15. กรณียุติสงวนแห่งชาติป่าหลังภู จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ดังนี้ - ไม่เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับการนิรโทษกรรมแห่งชาติมาแต่เดิม - ไม่เห็นชอบกรณีที่มีการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินแล้วให้ดำเนินการต่อเนื่องจากเดิม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2540 เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งว่ากรณีเช่นนี้ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดามมาตรการและแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 16. กรณียุติป่าชุมชนและโครงการ ส.ป.ก. ทับที่ติดกัน จังหวัดอุบลราชธานี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ดังนี้ - เห็นชอบให้กันแนวเขตป่าชุมชนออกจากที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของราษฎร - เห็นชอบให้กรณีหากที่ทำการของราษฎรแปลงใดที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้คงสิทธินั้นไว้ตามกฎหมาย โดยให้ใช้วิธีพิสูจน์สิทธิ	ดำเนินการเช่นเดียวกับการนิรโทษกรรมแห่งชาติมาแต่เดิม ดำเนินการเช่นเดียวกับการนิรโทษกรรมแห่งชาติมาแต่เดิม		

ความเป็นมา	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
3. เห็นชอบในการนิยามที่ดินแปลงใดมีการครอบครองทำประโยชน์ และไม่มีเอกสารสิทธิติดตามประมวลกฎหมาย แต่อยู่ในเกณฑ์ที่จะออก ส.ป.ก.4-01 ได้ก็ให้เร่งรัดการออก ส.ป.ก.4-01 เพราะการปฏิรูปที่ดินไม่กระทบสิทธิของบุคคลที่เคยมีอยู่แต่เดิม ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมีสิทธิมาก่อนก็สามารถมีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินได้โดยการพิสูจน์สิทธิของตน			

ทราวุธทอง

(นายสุพล โพธิ์แก้ว)
นักวิชาการ ๘